

993

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 25 sierpnia 1954 r.

w sprawie trybu wykonywania kontroli dewizowej osób przekraczających granicę Państwa.

Na podstawie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 34 ustawy dewizowej z dnia 28 marca 1952 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 133) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kontrolę dewizową osób przekraczających granicę Państwa wykonuje się w trybie ustalonym instrukcją celno-dewizową ogólną, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia, jeżeli postanowienia przepisów szczególnych nie stanowią inaczej.

§ 2. Z dniem wejścia w życie zarządzenia przepisy instrukcji Ministra Skarbu z dnia 8 sierpnia 1936 r. w sprawie wykonywania przez urzędy celne i placówki granicznej kontroli skarbowej przepisów o obrocie pieniężnym z zagranicą (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 21, poz. 680), zmienionej instrukcją Ministra Finansów z dnia

8 lipca 1950 r. (Dz. Urz. Min. Finansów Nr 17, poz. 109), oraz instrukcji Ministra Skarbu z dnia 29 lipca 1946 r. w sprawie postępowania w związku z zakazem sprowadzania z zagranicy krajowych i zagranicznych pieniędzy papierowych w ruchu podróży (Monitor Polski Nr 132, poz. 245) nie mają zastosowania.

§ 3. Postanowienia dotychczasowych przepisów szczególnych w sprawie trybu wykonywania granicznej kontroli dewizowej mają nadal zastosowanie, do czasu zastąpienia ich nowymi przepisami.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: *T. Dietrich*

Załącznik do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 25 sierpnia 1954 r. (poz. 993).

INSTRUKCJA CELNO-DEWIZOWA OGÓLNA W SPRAWIE TRYBU WYKONYWANIA GRANICZNEJ KONTROLI DEWIZOWEJ

§ 1. Przepisy instrukcji, zamieszczone pod tytułami 1—3, obejmują całokształt ograniczeń dewizowych, obowiązujących w dniu wejścia w życie instrukcji, których przestrzeganie przez osoby przekraczające granicę podlega kontroli dewizowej.

1. Dewizowe ograniczenia wywozu.

§ 2. Zabroniony jest bez zezwolenia dewizowego wywóz za granicę:

- 1) krajowych (opiewających na walutę polską) i zagranicznych (opiewających na walutę obcą) środków płatniczych:
  - a) pieniędzy (banknotów i monet) mających obieg ustawowy lub ustawowo wymiennych — niezależnie od wysokości sumy,
  - b) biletów skarbowych,
  - c) czeków i weksli, choćby wystawionych in blanco, tj. zawierających tylko podpis wystawcy — również przeterminowanych, bez względu na to, czy są protestowane czy nie protestowane,
  - d) asygnat kasowych, akredytyw, poleceń wypłaty i przekazów, czyli zleceń dokonania wypłaty osobie w takim dokumencie imiennie wymienionej lub okazicielowi dokumentu — wystawionych przez instytucje państwowe, jednostki gospodarki społecznej albo inne osoby prawne lub fizyczne, bez względu na to, czy zlecenia te są wystawione na specjalnych blankietach (typu wekslowego lub czekowego), czy na papierze firmowym lub niefirmowym,
  - e) wystawionych w kraju pocztowych, międzynarodowych kuponów na odpowiedź;
- 2) emitowanych w kraju lub za granicą papierów wartościowych procentowych premialnych lub dywidendowych, jak akcje, obligacje, listy zastawne,

skrypty dłużne oprocentowane, oraz kuponów od tych papierów;

- 3) świadectw udziałowych, wystawionych w kraju lub za granicą, oraz notarialnych odpisów tych świadectw;
- 4) wystawionych w kraju lub za granicą książeczek oszczędnościowych lub wkładowych oraz notarialnych odpisów tych książeczek;
- 5) złota i platyny w postaci:
  - a) monet zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego, sztab i surowca,
  - b) wyrobów użytkowych (nie wyłączając wyrobów i półfabrykatów dentystycznych) zarówno zdatnych, jak i nie zdatnych do użytku bez zmiany ich postaci;
- 6) kamieni szlachetnych (brylantów, diamentów, szmaragdów, rubinów, szafirów) oraz pereł naturalnych — nie oprawionych lub oprawionych (również klejnotów, tj. przedmiotów wykonanych z kamieni szlachetnych w połączeniu ze złotem lub platyną) — z wyjątkami, o których mowa w §§ 3, 4, 5 ust. 1 i 2 oraz § 6.

§ 3. 1. Cudzoziemcy dewizowi przekraczający granicę w ruchu podróży — bez względu na to, jakim dokumentem legitymują się przy przekraczaniu granicy — są uprawnieni do wywieżenia za granicę bez osobnego zezwolenia dewizowego, w ciągu 4 miesięcy od dnia przyjazdu do kraju, tych spośród wartości dewizowych wymienionych w § 2 pkt 1 — 4, które zostały przez nich uprzednio przywiezione do kraju i wymienione w imiennej deklaracji przywozu, potwierdzonej przez graniczne organy kontroli dewizowej.

2. Cudzoziemcami dewizowymi, których dotyczą postanowienia instrukcji, są:

- 1) osoby zamieszkałe za granicą, nie wyłączając zamieszkałych za granicą obywateli polskich; pracowników polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, konsularnych i innych traktuje się jako cudzoziemców dewizowych;
- 2) zamieszkali w Polsce pracownicy obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, konsularnych i innych korzystających z prawa zakrajowości oraz członkowie ich rodzin — o ile są to osoby, których zamieszkanie w Polsce nastąpiło w związku z zatrudnieniem pracowników w tych przedstawicielstwach.

§ 4. Osoby przekraczające granicę na podstawie paszportów zagranicznych lub równoznacznych dokumentów, wystawionych przez władze państwa obcego, urzędy konsularne w Polsce lub urzędy konsularne polskie za granicą, są uprawnione bez osobnego zezwolenia dewizowego do wywiezienia w każdym czasie za granicę tych wyrobów użytkowych ze złota lub platyny oraz klejnotów (wymienionych w § 2 pkt 5 lit. b) i pkt 6) zdalnych do użytku bez zmiany ich postaci, które zostały przez te osoby uprzednio przywiezione do kraju i wymienione w imiennej deklaracji przywozu, potwierdzonej przez graniczne organy kontroli dewizowej.

§ 5 1. Osoby przekraczające granicę na podstawie paszportów zagranicznych lub równoznacznych dokumentów, wystawionych przez władze polskie w kraju, są uprawnione do wywiezienia jednorazowo służących do ich osobistego użytku wyrobów użytkowych ze złota lub platyny bądź klejnotów następujących rodzajów:

- 1) obrączki ślubnej,
- 2) pierścionka lub sygnetu,
- 3) pary kolczyków,
- 4) zegarka z dewizką lub bransoletką,
- 5) stalówki przy wiecznym piórze oraz
- 6) medalika z łańcuszkiem (krzyżyka)

— jeżeli przedmioty te są bez zmiany ich postaci zdadne do użytku zgodnie z normalnym ich przeznaczeniem i nie przekraczają zwykłej dla nich wagi. Wywóz samego zegarka jest również dozwolony, natomiast samej dewizki od zegarka lub bransoletki wymaga osobnego zezwolenia.

2. Za uprawnioną do wywozu w myśl ust. 1 należy uważać również osobę uprawnioną do przekroczenia granicy łącznie z inną osobą, na której nazwisko paszport zagraniczny lub równoznaczny dokument został wystawiony.

3. Z uprawnień wywozu, o których mowa w paragrafie niniejszym, nie mogą korzystać osoby wyjeżdżające za granicę na stałe.

§ 6. Osoba przekraczająca granicę na podstawie dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy w małym ruchu granicznym (przepustki lub tp.) może wywieźć jednorazowo służące do jej osobistego użytku wyroby użytkowe ze złota lub platyny bądź klejnoty następujących rodzajów:

- 1) obrączkę ślubną,
- 2) parę kolczyków,
- 3) stalówkę przy wiecznym piórze oraz
- 4) medalik z łańcuszkiem (krzyżyk)

— jeżeli przedmioty te są bez zmiany ich postaci zdadne do użytku zgodnie z normalnym ich przeznaczeniem i nie przekraczają zwykłej dla nich wagi i o ile zostały one uwidocznione przez polskie graniczne organy kontroli dewizowej w dokumencie uprawniającym do przekroczenia granicy, a mianowicie:

- 1) uwidocznione w dokumencie wystawionym przez władze polskie w kraju — przy wyjeździe za granicę osoby legitymującej się takim dokumentem;
- 2) uwidocznione w dokumencie wystawionym przez władze obce — przy wjeździe do kraju osoby legitymującej się takim dokumentem.

2. Dewizowe ograniczenia przywozu.

§ 7. Zabroniony jest bez zezwolenia dewizowego przywóz z zagranicy:

- 1) pieniądze mających w Polsce obieg ustawy (banknotów i monet) — z wyjątkiem powrotnego przywozu złotych wywiezionych za granicę zgodnie z przepisami dewizowymi;
- 2) złota i platyny w postaci:
  - a) monet — zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego, z wyjątkiem monet bitych przed rokiem 1850 i mających zarazem charakter zabytkowy (tj. z wyjątkiem numizmatów, których przywóz podlega przepisom oraz kontroli przewidzianym dla obrotu towarowego z zagranicą),
  - b) sztab,
  - c) niezdatnych wskutek uszkodzenia do użytku bez zmiany ich postaci wyrobów użytkowych ze złota lub platyny (również wykonanych w połączeniu z kamieniami szlachetnymi, czyli klejnotów), tj. przedmiotów zazwyczaj ze złota lub platyny wytwarzanych (obraczek, pierścionków, broszek, bransoletek, łańcuszków i innej biżuterii, medalików, krzyżyków i innych przedmiotów kultu religijnego, medali, medalionów, orderów, wyrobów artystycznych itp.), protez i innych wyrobów dentystycznych oraz półfabrykatów używanych w praktyce dentystycznej — w takim stopniu uszkodzonych, że bez zmiany ich postaci w drodze chemicznego lub mechanicznego przerobu nie są one zdadne do użytku,
  - d) przedmiotów zazwyczaj ze złota lub platyny nie wytwarzanych (tj. innych niż wymienione wyżej pod lit. c) — zarówno zdalnych, jak i niezdatnych do użytku bez zmiany ich postaci,
  - e) surowca;
- 3) kamieni szlachetnych zarówno oprawionych, jak i nie oprawionych, z wyjątkiem zdalnych do użytku klejnotów.

3. Dewizowe ograniczenia przewozu (tranzytu).

§ 8. 1. Zabroniony jest bez zezwolenia dewizowego przewóz (tranzyt) przez polski obszar dewizowy wartości dewizowych wymienionych w § 2 pkt 1—4 oraz złota i platyny w postaci stanowiącej wartość dewizową, tj. w postaci innej niż wyroby użytkowe.

2. Przewóz przez polski obszar dewizowy złota i platyny w postaci przedmiotów użytkowych (zarówno zdalnych jak i niezdatnych wskutek uszkodzenia do użytku) oraz innych kruszców szlachetnych, kamieni szlachetnych i klejnotów jest dozwolony.

3. Przez wyraz „przewóz” wartości dewizowych i innych wartości rozumie się przewóz przez osobę przejeżdżającą przez polski obszar dewizowy tranzytem, tj. z jednego do drugiego obcego kraju, i nie zatrzymującą się na pobyt w Polsce.

4. Podmioty ograniczeń w przypadkach szczególnych.

§ 9. Osoby wchodzące w skład polskich drużyn kolejowych i pocztowych, obsługi polskiej wagonów sypialnych i restauracyjnych oraz statków powietrznych należy w zakresie dewizowych ograniczeń wywozu, przywozu i przewozu traktować tak, jakby osoby te przekraczały granicę na podstawie wystawionych przez władze polskie w kraju paszportów zagranicznych lub innych równoznacznych dokumentów — cudzoziemskie zaś drużyny kolejowe i pocztowe oraz cudzoziemską obsługę wymienionych środków przewozowych tak, jakby osoby te przekraczały granicę na podstawie paszportów zagranicznych lub innych równoznacznych dokumentów wystawionych przez władze obce — jeżeli zezwolenia dewizowe nie ustalają inaczej.

§ 10. Osoby przekraczające granicę na podstawie paszportu zbiorowego należy w zakresie ograniczeń wywozu wartości dewizowych i innych wartości objętych dewizowymi ograniczeniami wywozu traktować tak, jakby każda z tych osób przekraczała granicę za paszportem jednostkowym, jeżeli zezwolenia dewizowe nie ustalają inaczej.

5. Zezwolenia dewizowe.

§ 11. 1. W przypadkach, w których wywóz lub przywóz wartości jest uzależniony od zezwolenia dewizowego, wywóz lub przywóz może nastąpić tylko na podstawie:

- 1) ogólnego zezwolenia, udzielonego przez Ministra Finansów w drodze zarządzenia, albo
- 2) indywidualnego zezwolenia Narodowego Banku Polskiego, wystawionego w formie osobnego dokumentu bądź adnotacji w paszporcie zagranicznym.

Za dokument równoznaczny z zezwoleniem należy uważać również zaświadczenie banku uprawnionego (posiadającego uprawnienia dewizowe) wystawione na przepisowym formularzu (wzór nr 1) bądź adnotację tego banku w paszporcie zagranicznym o udzieleniu zezwolenia przez Narodowy Bank Polski. Bankami uprawnionymi są: Bank Handlowy w Warszawie S. A. i Bank Polska Kasa Opieki S. A.

2. Osoby wyjeżdżające za granicę na podstawie delegacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych i zaopatrzone w zaświadczenia wystawione przez to ministerstwo na przepisowych formularzach (wzór nr 2) mogą w oparciu o właściwe zezwolenia ogólne Ministra Finansów wywozić za granicę zagraniczne środki płatnicze wymienione w tych zaświadczeniach.

3. W przypadkach, w których przewóz (tranzyt) wartości dewizowych przez polski obszar dewizowy uzależniony jest od zezwolenia, przewóz może nastąpić w zasadzie tylko na podstawie ogólnego zezwolenia Ministra Finansów.

6. Kontrola.

A. Zakres i organy kontroli dewizowej.

§ 12. Kontrola dewizowa obejmuje osoby przekraczające granicę, bagaż tych osób oraz ich środki przewozowe.

§ 13. Kontrolę dewizową w ruchu podróżnych i w małym ruchu granicznym przeprowadzają graniczne organy celne, działające jako organy granicznej kontroli dewizowej.

§ 14. 1. Organy granicznej kontroli dewizowej stosują przy jej wykonywaniu zasady i tryb przewidziane w niniejszej instrukcji, a w razie braku odpowiednich w niej przepisów — zasady i tryb ustalone dla kontroli celnej.

2. Organom granicznej kontroli dewizowej przysługują przy jej wykonywaniu takie uprawnienia, jakie z mocy przepisów celnych przysługują organom kontroli celnej.

3. Organy granicznej kontroli dewizowej, przystępując do kontroli dewizowej, powinny zapytać podróżnego, czy posiada wartości objęte dewizowymi ograniczeniami wywozu, przywozu lub przewozu, wymieniając szczegółowo te wartości (§§ 2, 7 i 8 ust. 1).

4. Organy granicznej kontroli dewizowej mogą żądać przedstawienia zgłoszonych wartości do skontrolowania, a zobowiązane są wystąpić z takim żądaniem, gdy tego wymaga przepis niniejszej instrukcji.

B. Kontrola wywozu.

§ 15. Zgłoszenie (zadeklarowanie) granicznym organom kontroli dewizowej posiadanych przy wyjeździe wartości dewizowych, wyrobów użytkowych ze złota i platyny, innych metali szlachetnych kamieni szlachetnych i klejnotów może nastąpić ustnie.

§ 16. 1. Organy granicznej kontroli dewizowej dopuszczają do wywozu tylko tych wartości dewizowych oraz wyrobów użytkowych ze złota lub platyny, jak również tych metali szlachetnych, kamieni szlachetnych i klejnotów, których wywóz bądź w ogóle nie jest przepisami dewizowymi ograniczony, bądź jest dozwolony z mocy ogólnego lub indywidualnego zezwolenia dewizowego.

2. Ocena, czy przedmioty złote, platynowe lub klejnoty — w przypadkach, w których nie podlegają one dewizowym ograniczeniom wywozu (§§ 5 i 6) — są bez zmiany postaci zdadne do użytku zgodnie z normalnym ich przeznaczeniem i czy nie przekraczają zwykłej dla nich wagi, należy do organów granicznej kontroli dewizowej.

§ 17. 1. Organy granicznej kontroli dewizowej, dokonujące kontroli wywozu, obowiązane są sprawdzić:

- 1) czy rodzaj, waluta i kwota (ilość) wywożonych wartości dewizowych są zgodne z ogólnym lub indywidualnym zezwoleniem dewizowym;
- 2) czy cudzoziemiec dewizowy posiada deklarację przywozu pieniędzy i innych walorów stosownie do adnotacji w tym względzie zamieszczonej w jego paszporcie (§ 22) oraz czy rodzaj i ilość wywożonych przez niego na podstawie deklaracji wartości dewizowych i innych są zgodne z danymi zawartymi w deklaracji;
- 3) czy powrotny wywóz przez cudzoziemca zagranicznych środków płatniczych w mniejszej ilości bądź innego rodzaju lub w innych odcinkach banknotów, niż wymienione w deklaracji przywozu, jest zgodny z zamieszczoną na tej deklaracji adnotacją Narodo-

wego Banku Polskiego lub banku uprawnionego, stwierdzającą wpłatę, odprzedaż bądź zamianę całości lub części przywiezionych zagranicznych środków płatniczych na inne zagraniczne środki płatnicze, np. dolarów na inną walutę obcą, na czeki podróżnicze lub odwrotnie;

- 4) czy powrotny wywóz przez cudzoziemca zagranicznych papierów wartościowych innego rodzaju lub w ilości mniejszej niż wymienione w deklaracji przywozu jest uzasadniony zamieszczoną na deklaracji przywozu adnotacją Narodowego Banku Polskiego o udzieleniu zezwolenia dewizowego na zbycie lub zamianę przywiezionych papierów wartościowych;
- 5) czy powrotny wywóz przez cudzoziemca zdatnych do użytku wyrobów użytkowych ze złota lub platyny albo innych metali szlachetnych, kamieni szlachetnych i klejnotów nie przekracza, pod względem rodzaju i ilości, przedmiotów wymienionych w deklaracji przywozu;
- 6) czy deklaracja przywozu bądź dewizowe zezwolenie indywidualne są przedkładane przez osobę w nich wymienioną i czy nie są one przeterminowane lub nieautentyczne.

§ 18. 1. Deklarację przywozu przedstawioną przy wyjeździe cudzoziemca dewizowego z kraju organy granicznej kontroli dewizowej zatrzymują i stwierdzają na niej wywiezienie wartości za granicę. Zamieszczoną w paszporcie adnotację o złożeniu deklaracji przywozu należy skreślić. Jeżeli wywóz wartości nastąpił przez inny urząd celny, niż ich przywóz, zatrzymaną deklarację należy przesłać urzędowi celnemu, który ją potwierdził. Urząd celny, który potwierdził deklarację złożoną przy wyjeździe do kraju, powinien sprawdzić autentyczność deklaracji złożonej przy wyjeździe z kraju. W razie uzasadnionego podejrzenia, że deklaracja nie jest autentyczna, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Wykorzystane deklaracje należy przechowywać w urzędzie celnym w osobnej teczce i po upływie 3 miesięcy od dnia wywozu wartości niszczyć, jeżeli nie nastąpią okoliczności wymagające dłuższego przechowywania deklaracji dla celów wszczętego postępowania w sprawie.

2. Zezwolenie dewizowe (zaświadczenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych), wystawione w formie osobnego dokumentu, przedstawione przez krajowca lub cudzoziemca dewizowego przy wyjeździe z kraju organy granicznej kontroli dewizowej zatrzymują i stwierdzają na nim wywiezienie wartości za granicę. Zezwolenie (zaświadczenie) powinno być przez urząd celny przesłane władzy (instytucji), która je wystawiła.

§ 19. Okoliczność wywozu na podstawie zezwolenia ogólnego pieniędzy polskich organy granicznej kontroli dewizowej odnotowują w paszporcie podróżnego przez zamieszczenie wyraźnej adnotacji (stempla): „Wywieziono zł . . . (słownie . . . zł)”, która to adnotacja powinna być zaopatrzona w datę, podpis pracownika kontrolującego i małą pieczęć lub stempel urzędu celnego.

§ 20. Organy granicznej kontroli dewizowej, kontrolujące wywóz w małym ruchu granicznym, powinny, zależnie od potrzeby, fakt wywozu pieniędzy polskich i zagranicznych oraz innych wartości odnotowywać na przepustkach granicznych lub trwale dołączonych do nich kartach oraz prowadzić ewidencję ilości przekroczeń granicy w ciągu miesiąca przez posiadaczy tych przepustek

C. Kontrola przywozu.

§ 21. 1. Zgłoszenie przez cudzoziemców dewizowych przy wjeździe do kraju pieniędzy i innych środków płatniczych, papierów wartościowych, świadectw udziałowych, książeczek wkładkowych i oszczędnościowych oraz wyrobów użytkowych ze złota lub platyny i klejnotów zdatnych bez zmiany ich postaci do użytku powinno nastąpić w formie złożenia organom celnym pisemnej imiennej deklaracji przywozu (wzór nr 3). Dotyczy to również wartości składanych tytułem zabezpieczenia celnego przy odprawie celnej warunkowej. Zgłoszenie natomiast złota i platyny w postaci stanowiącej wartość dewizową bądź w postaci wyrobów użytkowych lub klejnotów niezdatnych do użytku, jak również zgłoszenie innych kruszców szlachetnych oraz kamieni szlachetnych powinno nastąpić ustnie.

2. Zgłoszenie przez krajowców dewizowych przy wjeździe do kraju zagranicznych środków płatniczych powinno nastąpić w formie złożenia organom granicznej kontroli dewizowej pisemnej imiennej deklaracji przywozu (wzór nr 4), a zgłoszenie innych wartości dewizowych, wyrobów użytkowych ze złota lub platyny, innych metali szlachetnych, kamieni szlachetnych i klejnotów — ustnie.

§ 22. 1. Deklaracja, podpisana przez podróżnego i w zasadzie przez niego samego wypełniona, powinna być złożona w 2 egzemplarzach.

2. Organy granicznej kontroli dewizowej, po sprawdzeniu, że podróżny zadeklarowane wartości rzeczywiście posiada, okoliczność ich przywozu potwierdzają na deklaracji. Nie wypełnione rubryki deklaracji należy przekreślić w taki sposób, aby uniemożliwić dodatkowe wpisy.

3. O fakcie złożenia deklaracji przez cudzoziemca dewizowego organy granicznej kontroli dewizowej zamieszczają w jego paszporcie adnotację: „Złożono deklarację przywozu nr . . .”, zaopatrując adnotację w datę, podpis i pieczęć lub stempel urzędu celnego.

4. Jeden egzemplarz potwierdzonej deklaracji otrzymuje zgłaszający. Drugi egzemplarz deklaracji złożonej przez cudzoziemca dewizowego pozostawia się w urzędzie celnym, a deklaracji złożonej przez krajowca dewizowego przesyła się do Narodowego Banku Polskiego — Departament Zagraniczny w Warszawie.

§ 23. 1. Przy powrotnym przywozie przez podróżnego pieniędzy polskich organy granicznej kontroli dewizowej, po stwierdzeniu przywozu całości wywiezionej uprzednio kwoty, skreślają adnotację w paszporcie o wywozie tych pieniędzy, zamieszczając podpis i datę. W przypadku braku całości lub części wywiezionych pieniędzy polskich należy sporządzić protokół, który powinien zawierać: opis faktu i okoliczności ujawnienia braku wywiezionych pieniędzy, dokładne dane, dotyczące osoby podróżnego, ustalone na podstawie posiadanych przez niego dokumentów (imię, nazwisko, miejsce pracy i miejsce zamieszkania) oraz oświadczenie podróżnego co do przyczyn braku tych pieniędzy. Jeden egzemplarz protokołu urząd celny przesyła niezwłocznie prokuraturze powiatowej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania podróżnego, drugi egzemplarz pozostawia w urzędzie celnym.

2. Brak pieniędzy polskich wskutek wydatkowania ich przez podróżnego na pokładach polskich statków morskich lub powietrznych organy granicznej kontroli dewi-

zowej uznają za uzasadniony na podstawie dowodów wskazujących na odbycie podróży tymi środkami przewozu i nie sporządzają w tych przypadkach protokołu, o którym mowa w ust. 1.

§ 24. 1. W przypadkach stwierdzenia, iż podróżny przyjeżdżający do Polski posiada pieniądze polskie uprzednio przez niego nie wywiezione albo że podróżny-krajowiec dewizowy posiada je w sumie przewyższającą kwotę wymienioną w paszporcie, należy pieniądze uprzednio nie wywiezione oraz sumę pieniędzy przewyższającą kwotę wymienioną w paszporcie zatrzymać i sporządzić protokół, stosując przy jego sporządzaniu odpowiednie przepisy § 23 ust. 1. Z protokołem spisany z krajowcem dewizowym należy postąpić stosownie do przepisów § 23 ust. 1, a protokół spisany z cudzoziemcem dewizowym przesłać niezwłocznie najbliższej prokuraturze powiatowej.

2. Do zatrzymanych pieniędzy mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu z dowodami rzeczowymi w sprawach karnych.

§ 25. 1. Do kontroli przywozu wartości dewizowych i innych wartości objętych dewizowymi ograniczeniami przywozu w małym ruchu granicznym należy odpowiednio stosować przepisy § 20.

2. W razie istotnych przeszkód lub trudności przy dopełnieniu czynności kontrolnych, o których mowa w § 6, uwidocznienie przywozu lub wywozu wyrobów użytkowych ze złota lub platyny oraz klejnotów w dokumentach uprawniających do przekroczenia granicy może być ograniczone do przypadków rzeczywistej co do tego potrzeby i może być dokonywane nie w tych dokumentach, lecz w osobnej ewidencji.

D. Kontrola przewozu (transzytu).

§ 26. Do kontroli dewizowej przewozu (transzytu — § 8) przez polski obszar dewizowy wartości dewizowych i innych wartości objętych dewizowymi ograniczeniami przewozu mają odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej instrukcji w części dotyczącej kontroli przywozu i wywozu.

7. Depozyty.

§ 27. 1. Zgłoszone organom granicznej kontroli dewizowej wartości, których przywóz do kraju, wywóz za granicę lub przewóz przez polski obszar dewizowy jest zabroniony, mogą być przez te organy przyjmowane na przechowanie (do depozytu). Nie dotyczy to zgłoszonych w przywozie z zagranicy pieniądze mających w kraju obieg ustawowy (złotych polskich) które na przechowanie przyjmowane być nie mogą (§ 24).

2. Wartości przyjmowane do depozytu, z wyjątkiem złotych polskich, powinny być w obecności deponującego umieszczane w kopercie lub paczce, na której, po jej zamknięciu i odpowiednim zabezpieczeniu przez

organ kontroli dewizowej pieczęciami lakowymi lub opieczętowanymi nalepkami, deponujący składa swój podpis albo inny znak według swego uznania.

3. Na wartości przyjęte na przechowanie organy granicznej kontroli dewizowej wystawiają kwity depozytowe (wzór nr 5), sporządzone w 2 egzemplarzach, z których jeden powinien być wręczony osobie składającej wartości do depozytu, a drugi — pozostawiony w urzędzie celnym.

4. Wartości, przyjęte do depozytu, podlegają przechowaniu w urzędzie celnym w sposób zabezpieczający je przed utratą lub uszkodzeniem.

§ 28. Wydanie wartości z depozytu może nastąpić, w zasadzie za zwrotem kwitu depozytowego, na żądanie deponenta, zgłoszone w ciągu 1 roku od dnia złożenia wartości na przechowanie, jeżeli ustały okoliczności, które depozyt spowodowały (nastąpił powrót deponenta do kraju bądź za granicę), a gdy okoliczności te nadal istnieją — wydanie wartości do rąk osoby trzeciej lub przesłanie ich za granicę nastąpić może tylko za zezwoleniem dewizowym.

§ 29. Zdeponowane wartości, nie podjęte w ciągu 1 roku od dnia złożenia ich na przechowanie (§ 28), przechodzą na własność Państwa bez odszkodowania. Okoliczność tę stwierdza w formie decyzji pisemnej urząd celny, który przyjął wartości na przechowanie. Wartości przejęte na własność Państwa powinny być przekazane wraz z odpisem decyzji do Narodowego Banku Polskiego.

8. Wdrożenie postępowania karnego.

§ 30. 1. W razie wykrycia przez organy granicznej kontroli dewizowej przestępstwa zagrożonego karą przewidzianą w ustawie karnej dewizowej należy sprawcę bez względu na jego obywatelstwo zatrzymać, jeżeli przepisy instrukcji szczególnych nie stanowią inaczej, oraz spisać protokół w 2 egzemplarzach, zachowując przy sporządzaniu protokołu wymagania kodeksu postępowania karnego. W przypadkach, o których mowa w §§ 23 i 24, należy ograniczyć się do spisania protokołu. Zatrzymanego należy odstawić w ciągu 24 godzin do najbliższej prokuratury powiatowej za pośrednictwem organów Milicji Obywatelskiej właściwej komendy powiatowej Milicji Obywatelskiej lub równorzędnej. Równocześnie z dostawieniem zatrzymanego należy doręczyć prokuraturze jeden egzemplarz protokołu wraz z zawiadomieniem o wykryciu przestępstwa dewizowego.

2. Wartości dewizowe i inne walory odebrane od zatrzymanego powinny być przekazane tej prokuraturze, do której odstawiono zatrzymanego, w zasadzie równocześnie z odstawieniem zatrzymanego.

Załączniki do instrukcji celno-dewizowej ogólnej w sprawie trybu wykonywania granicznej kontroli dewizowej.

(stempel banku)

Wzór nr 1
(do § 11 ust. 1)

..... dnia ..... 195 .. r.

Z a ś w i a d c z e n i e n r . . . .

ważne do dnia ..... 195 .. r.

Ob. ....

zam. ....

legitymujący się .....
(nazwa i nr dowodu)

wystawionym przez .....

uprawniony jest na podstawie decyzji ..... nr .....

z dnia ..... 195 .. r. do wywozu za granicę następujących wartości . . . . .

.....
.....
.....

Wydanie zaświadczenia ..... odnotowano w paszporcie.

(stempel banku i podpisy)

U w a g a: Po dokonaniu odprawy urząd celny opatrzy
zaświadczenie pieczęcią i datą i zwróci je
bankowi wystawiającemu.

Wzór nr 2.
(do § 11 ust. 2)

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Warszawa, dnia ..... 195 .. r.

Z a ś w i a d c z e n i e n r . . . .

Ob. ....

legitymujący się .....
(nazwa i nr dowodu)

jest uprawniony do wywozu za granicę następujących wartości . . . . .

.....
.....
.....

m. p.

(podpis naczelnika wydziału)

U w a g a: Po dokonaniu odprawy urząd celny opatrzy
zaświadczenie pieczęcią i datą i prześle je do
Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

(Strona 1)

Wzór nr 3
(do § 21 ust. 1)

Urząd Celný w . . . . .

D e k l a r a c j a n r . . . . .
o r z y w o z u p i e n i ę d z y i i n n y c h w a l o r ó w

Ja niżej podpisany(a) . . . . . zamieszkały(a) w . . . . .
(imię i nazwisko)

. . . . . adres w Polsce . . . . .
(kraj i miejscowość)

posiadam dokumentu upoważniającego do przekroczenia granicy . . . . .

. . . . . wwozę w dniu dzisiejszym do Polski następujące wartości:
(rodzaj, nr, kraj wystawienia)

A. Pieniądże oraz czek, weksle, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy:

Rodzaj waloru	Ilość — w cyfrach i słownie*)	Uwagi
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .	. . . . .

*) Banknoty USA o wartości nominalnej 50 dolarów lub wyższej należy wpisać z podaniem sumy i numeru banknotu.

B. Papiery wartościowe, świadectwa udziałowe, książeczki wkładkowe i oszczędnościowe:

Rodzaj waloru	Waluta i suma w cyfrach	Uwagi
. . . . .	. . . . .	. . . . .

C. Złoto, platyna i klejnoty — w postaci przedmiotów zdalnych do użytku:

Rodzaj przedmiotu	Opis	Uwagi
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .	. . . . .

Drugostronne pouczenie jest mi znane.

(data i podpis podróżnego)

Potwierdzenie i uwagi urzędu celnego. m. p. . . . . (podpis)	Adnotacja banku lub władz dewizowych.
---	---------------------------------------

U w a g a: Deklarację należy przedłożyć w polskim wjazdowym urzędzie celnym w 2 egzemplarzach, z których jeden, po potwierdzeniu przez ten urząd, otrzymuje podróżny z powrotem. Egzemplarz ten należy zachować w celu okazania władzom, a w szczególności władzom celnym przy wyjeździe z Polski.

O d w r ó c i ł

(Strona 2)

Pouczenie.

1. Deklarację powinni złożyć przy wjeździe do Polski (również przy przejeździe tranzytem) cudzoziemcy dewizowi (osoby zamieszkałe za granicą oraz pracownicy przedstawicielstw dyplomatycznych, konsularnych i innych przedstawicielstw w Polsce korzystających z prawa zakrajowości i członkowie ich rodzin).

2. Przywóz do Polski walorów wymienionych w tytułach A, B i C deklaracji przywozu jest dozwolony.

3. Dysponowanie w Polsce zagranicznymi środkami płatniczymi wymienionymi w tytule A deklaracji przywozu dozwolone jest tylko w drodze odprzedaży ich Narodowemu Bankowi Polskiemu, bankom posiadającym uprawnienia dewizowe lub wjazdowemu urzędowi celnemu bądź — w drodze złożenia ich do depozytu w Narodowym Banku Polskim. Przy czynnościach tych należy przedłożyć deklarację przywozu.

Dysponowanie walorami wymienionymi w tytule B deklaracji wymaga zezwolenia władz dewizowych, natomiast wymienionymi w tytule C nie podlega ograniczeniom.

4. Walory wymienione w deklaracji przywozu mogą być na jej podstawie powrotnie z Polski wywiezione: walory wymienione w tytułach A i B — tylko w ciągu 4 miesięcy od dnia ich przywozu, wymienione zaś w tytule C — w każdym czasie.

Jeżeli walory wymienione w tytule A deklaracji nie zostały wywiezione w okresie 4 miesięcy, można je nadal posiadać i powrotnie wywieźć tylko po uzyskaniu na to osobnego zezwolenia dewizowego Narodowego Banku Polskiego. Jeżeli zezwolenie takie nie zostało uzyskane, walory te należy w ciągu 7 dni od dnia upływu wymienionego okresu odprzedać Narodowemu Bankowi Polskiemu lub bankowi posiadającemu uprawnienia dewizowe bądź złożyć w Narodowym Banku Polskim do depozytu. Dysponowanie depozytem wymaga zezwolenia władz dewizowych.

Walory wymienione w tytule B deklaracji wolno posiadać bez osobnego zezwolenia także po upływie 4 miesięcy od dnia ich przywozu, jednakże wywieźć je po tym okresie można tylko po uzyskaniu osobnego zezwolenia dewizowego.

5. Zabroniony jest przywóz do Polski:

- a) złotych polskich (podlegają one zajęciu na granicy),
- b) złota i platyny w postaci surowca, monet nie będących numizmatami, sztab, przedmiotów zazwyczaj ze złota lub platyny nie wytwarzanych bądź zazwyczaj wytwarzanych, lecz niezdatnych do użytku,
- c) kruszców szlachetnych innych niż złoto i platyna,
- d) kamieni szlachetnych (brylantów, diamentów, szmaragdów, rubinów, szafirów i pereł naturalnych) nie oprawionych oraz oprawionych nie w złoto lub platynę.

Zgłoszenie organom celnym walorów wymienionych pod lit. b) — d) powinno nastąpić ustnie.

W razie zdeponowania walorów wymienionych pod lit. b) — d) w polskim wjazdowym urzędzie celnym podjęcie ich z depozytu powinno nastąpić w ciągu 1 roku od dnia złożenia do depozytu; po upływie tego terminu zdeponowane walory ulegają przepadkowi na rzecz Państwa bez odszkodowania.

U w a g a: Ograniczenia, o których mowa pod lit. b)—d), nie dotyczą tranzytu.

(Strona 1)

Wzór nr 4
(do § 21 ust. 2)

Urząd Celny w . . . . .

DEKLARACJA

przywozu wartości dewizowych

Ja niżej podpisany(a) . . . . . „ zamieszkały(a) w Polsce . . . . .
(imię i nazwisko)

. . . . . *) posiadacz dokumentu upoważniającego do przekroczenia granicy . . . . .
(miejscowość, gmina, powiat)

. . . . . (rodzaj, nr, instytucja wystawiająca)

wwożę w dniu dzisiejszym do Polski następujące wartości dewizowe:

*) Imię, nazwisko i adres wypisać literami drukowanymi.

waluty obce oraz opiewające na walutę obcą czek, weksle, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy:

Rodzaj waloru	Ilość — w cyfrach i słownie	Uwagi

Drugostronne pouczenie jest mi znane.

Data . . . . . (podpis podróżnego)

Potwierdzenie i uwagi urzędu celnego: m. p. . . . . (podpis)

U w a g a: Deklarację należy przedłożyć w polskim wjazdowym urzędzie celnym w 2 egzemplarzach, z których jeden, po potwierdzeniu przez ten urząd, otrzymuje podróżny z powrotem. Egzemplarz ten należy złożyć Narodowemu Bankowi Polskiemu przy odprzedaży, złożeniu do depozytu bądź wystąpieniu z wnioskiem o dalsze posiadanie wwiezionych wartości dewizowych.

(Strona 2)

O d w r ó c i ć

P o u c z e n i e.

1. Drugostronną deklarację wypełniają i składają wjazdowemu urzędowi celnemu krajowcy dewizowi, nie wyłączając osób powracających z podróży służbowych, oraz polscy repatrianci i reemigranci.
2. Wartości dewizowe, wymienione w deklaracji przywozu, powinny być, pod odpowiedzialnością karną, w ciągu 7 dni od dnia ich przywozu do kraju odprzedane Narodowemu Bankowi Polskiemu lub złożone w tym banku do depozytu z równoczesnym przedłożeniem temuż bankowi deklaracji przywozu.
3. Zabroniony jest przywóz do Polski bez zezwolenia:
  - a) złotych polskich, z wyjątkiem powrotnego wwozu uprzednio legalnie wywiezionych,
  - b) złota i platyny w postaci surowca, monet nie będących numizmatami, sztab, przedmiotów zazwyczaj ze złota lub platyny nie wytwarzanych bądź zazwyczaj wytwarzanych, lecz niezdatnych do użytku,
  - c) kruszców szlachetnych innych niż złoto i platyna,
  - d) kamieni szlachetnych (brylantów, diamentów, szmaragdów, rubinów, szafirów i pereł naturalnych) nie oprawionych oraz oprawionych nie w złoto lub platynę.
4. Wartości dewizowe inne niż zagraniczne środki płatnicze, wyroby użytkowe ze złota lub platyny i klejnoty oraz walory wymienione w ust. 3 lit. c) — d) powinny być zgłoszone wjazdowemu urzędowi celnemu ustnie.

(Strona 1)

Wzór nr 5
(do § 27 ust. 3)

Urząd Celny w . . . . .

K w i t d e p o z y t o w y n r . . . . .

Ob. . . . ., przekraczający granicę na podstawie . . . . .
(imię i nazwisko)

. . . . . (rodzaj dokumentu, nr, instytucja wystawiająca)

złożył w dniu dzisiejszym do depozytu następujące wartości, objęte dewizowymi ograniczeniami wywozu przywozu*):

. . . . .

Data . . . . . m. p. . . . . (podpis)

*) Niepotrzebne skreślić.

(Strona 2)

O d w r ó c i ć

P o u c z e n i e.

W razie niepodjęcia zdeponowanych wartości w terminie 1 roku od dnia złożenia ich na przechowanie, przechodzą one na własność Państwa bez odszkodowania. Okoliczność tę stwierdza pisemnie graniczny organ kontroli dewizowej, który przyjął te wartości na przechowanie.